

**Szerkesztőségi iroda:**

Rimaszombat, temető-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.  
Kéziratok nem adatnak vissza.

**Előfizetési díj:**

Egész évre . . . . . 4 frt.  
Fél évre . . . . . 2 frt.  
Negyed évre . . . . . 1 frt.  
Egyes szám ára 10 kr.

# GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

**Kiadó-hivatal:**

R-szombat, Losonczy-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésnyilvántartási és felzárkólások.

**Hirdetési díj:**

Egy négyhasábos peitsor térfogata . . . . . 5 kr.  
**Bélyegdíj:** minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

**Nyilvántér:**

Egy sor . . . . . 20 kr.

**Előfizetéseket** elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönbön minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

**Egy égető szükség.**

Hálátlan mesterség valamit úgy indítványozni, hogy annak fogantatja ne legyen; az eszmék születnek és elrepülnek, ha nincs a ki megtestesítésére szilárd lélekkel törekedjék. A tapasztalatokból kiindulva, le kell tehát mondanunk az indítványozás pusztá dicsőségéről s lapunkban ezentul arra fektetjük a fősúlyt, a mi aktuálisan napi kérdés és égető szükség.

A nagy közönség ismeri a rimaszombati egy. prot. főgymnásiumot, ismeri ennek minden szellemi és anyagi tőkét, tehát egész létalapját, melyre jövőjét felépítheti. Hogy e gymnásiumnak Rimaszombatban minő szerepe van, az elmúlt idők fényesen igazolták s ma már lételemek nemcsak jogosultsága, de szükséges volta sem képezheti kérdés tárgyát. E tanintézet az utóbbi öt év alatt, mondhatni önerejéből, annyit fejlődött, a mennyit széles hazánkban egyetlen hasonló körülmények között fejlődő tanintézet sem képes felmutatni. Hat osztályból nyolczra növekedett, hét tanerő helyett tizenegy működik, szertárait, múzeumait felszerelte, s virágzó nyugalomdíj-intézetet alapított. Van azonban egy oly szükséglete, melyet önerejéből pótolni nem képes. A modern oktatás szigorúan megköveteli, hogy a növendékek a tornászatból is, mint rendes tantárgyból kiképeztessenek, — de tornaterem nincs.

Gymnásiumunk az állammal szerződési viszonyban van ugyan, — de ha nem volna is, mint minden iskola, mienk is köteles a tanintézetet úgy szerelni föl, amint a középiskolai törvény kívánja. Az elmúlt évek alatt a gymnásium pótolni igyekezett mindazon hiányokat, melyek fenállását veszélyeztetnék. Kevés protestans intézet mondható vagyonosnak, a legnagyobb rész küzd a fenállás nehézségeivel. Gymnásiumunk igazgató választmányára számot vetett erejével, — szakadatlan munkássága és áldozatkészsége által rendezett anyagi helyzetet teremtett s ezidő szerint arra fordítja minden gondját, hogy a keze alatt levő tanintézetet minden szükséges felszereléssel ellássa. A teljesség csak idő kérdése, a

mennyiben tőkői felbontása nélkül csak kamatait fordíthatja a hiányok pótlására.

A gymnásiumi felszerelések teljességéhez mulhatatlanul szükséges egy tornacsarnok is — azonban e hiány pótlására a rendelkezés alatt álló pénzösszeg nem elég, noha a törvény annak felállítását mulhatatlanul megkivánja. A vallás és közoktatásügyi ministerium iskolánk anyagi helyzetét tekintetbe véve, pár évvel ezelőtt kétezer forint segélyt helyezett kilátásba egy építendő tornaterem költségeinek fedezésére. De a kilátás azóta mindig csak kilátás. Ez összeg különben sem volna rá elég, mert a majdan felállítandó épületnek ez időszertint még fundusa sine. Ennek következménye az, hogy a gymnásiumi növendékek e fontos tantárgyból csak partikuláris oktatást nyerhetnek. E dolog azonban sokáig nem halasztható, nem csak azon okból, hogy a tanintézet a törvény követelményeinek megfelelően szereltesse föl, — mi ha nem történnék meg, esetleg fontosabb következményeket is vonhatna maga után, — hanem azon oknál fogva is, hogy növendékeink e fontos tantárgyból mielőbb kellő és alapos oktatást nyerjenek, mert az ép és erős új nemzedék felnevelése hazafiúi kötelességünk.

De égetően szükséglik a tornaterem hamaros felállítását városunk többi tanintézetei is, melyek részint a város közvetlen kezelése, részint protekciója alatt állanak. Egyiknek sine tornaterem, pedig mindenikre nézve szükséges volna s a városnak, mint patronusnak különösen érdeklőben áll az ügy keresztül vitele.

A kérdés ez időszertint csak a gymnásiumra nézve vált aktuálissá, a többi alsóbb fokú intézetek ha érzik is a tornacsarnok hiányát, de nem állanak sem a törvény, sem a felsőbb preszója alatt. Elismerjük, hogy a város a gymnásium terheinek könnyítésén jelentékeny érdemeket vívott ki magának, — de megfordítva, a városnak is erkölcsi dicsősége az, hogy kebelében egy fontos cultur-intézet létezik, minek következ-

tében annak felvirágozását előmozdítania, amaz erkölcsi dicsőség szükségképeni folyamánya.

Hisszük is, hogy egy tornacsarnok felállítására a város anyai anyagot fog adni, a mennyi kell. De kellene rá egy kis pénz is. Legalább annyi a mennyi a ministerium által kilátásba helyezett kétezer forintot tényleg is Rimaszombatba vonzaná, — vagy a beépítendő telek árát fedezné. Egyszóval kellene egy kis alap.

Honnan teremti meg gymnásiumunk ezt az alapot, nem tudjuk. Előttünk most csak annyi áll, hogy a tornacsarnok égető szükség s azt mielőbb akár állami, akár városi vagy mindkettő segélyével, akár társadalmi uton, de minden esetre a legrövidebb idő alatt minden áron fel kell építeni.

**Magyar gazdák jégbiztosítási szövetsége.**

Felhívás a magyar gazdaközönséghez!

A magyar gazdák jégbiztosítási szövetsége, mely keletkezésekor a gazdaközönség meleg rokonszenvével, s a külföldi biztosító társaságok feltékenységével, zajos gánesolódásával egyképen találkozott, immár egy gyakorlati munkásságban letelt évre tekint vissza.

A sors, mintha új intézményünk életképességét mielőbb a legnagyobb próbára kívánta volna tenni — épen az elmúlt évben — példátlatul számos jégveréssel látogatta meg vetéseinket. A kártérítések egész özöne — melyet jégszövetségünk mindjárt az első esztendőben károsult szövetségi tagoknak nyújtott — nem engedte meg, hogy az első év üzleteredménye nyereség legyen. De szövetségünk — e kivételes rossz esztendő minden esapásai között — szilárdan, becsülettel állta meg helyét. Elteltelőségének oly fényes bizonyítéka ez, melylyel szemben nagyra nő a bizalom s elnémul a gánes.

A szövetség — mely a zsenge korában reazudult — rendkívüli kedvezőtlen viszonyokból megedzve került ki, nagy és biztos jövő előtt áll. E jövőbe vetett bizodalmanak adott ép oly észszerű, mint bátor kifejezést az első magyar általános biztosító társaság, midőn tülhaladva a szövetség megalakításakor elfoglalt álláspontján, hivatalos tudomásunkra juttatta, hogy a jégszövetség által a törzsbavallásokban lekötött készfizető kezességi

## TÁRCZA.

**Népdalok.****I.**

Kis kertemben rózsá bokrot ültettem,  
Eletemben mindig barnát szerettem.  
Az árnyadban, hús árnyadban  
Nyugvó barna leányok,  
Súgd meg bokor, rózsá bokor, válasszon ki magának.

Badaesonyon hull a rózsá levele,  
Barna kis lány mond meg már, hogy szeretsz-e?  
— Hogy ha szeretsz, — él a rózsá  
A szivemben ezentul,  
Jöhet az ősz, de levele soha többé le nem hull!!

**II.**

Tanum az ég mindig forrón szerettem . . .  
Nem kívánom, nem hogy viszont szeressen.  
Mert a szivnek — tapasztaltam eleget —  
Olyan könnyen megnyilni nem — nem lehet.

Bús pacsirta kesereg egy sirhanton,  
— En is szörnyű csalódásom sirtatom.  
Most akartam — most először szeretni,  
Már is mondják: tanulj-tanulj feledni.

Ha meghalok rózsá nőjőn felettem,  
Ne mondják, hogy én soha nem szerettem,  
Majd ha sárgul a rózsának levele,  
Siromra hull — megkérdem, hogy szeret-e!  
Távolí Endre.

**A czimbalomról.**

(Felolvasás a kétezredik czimbalom emlékünnap alkalmából.)  
Irta **Idősb Ábrányi Kornél.**

A czimbalom napjainkban már egészen más jelentőséggel bír, mint az ősidőben, vagy még csak a keresztény idősámítás korábbi századaiban is. Művészeti s társadalmi állása lényegesen megváltozott s míg hajdan az irányadó körök alig méltatták figyelemre: ma már

elmondhatjuk fölöle, hogy udvar-, szalon- és hangversenyképes. S mi által vitva ki e szembeszökő emelkedést? Az által, hogy míg a régiebb időkben eredeti hazája, Ázsia, állami s társadalmi viszonyához mérten, csak a hangszer-páris szerepére volt kárhoztatva: újabb időben egy nemzet zenéje szellemének lett kifejezője, mert a czimbalom és a magyar zene, ma már két oly fogalom, melyről el lehet mondani: „két sziv egy lélek.”

A magyar nemzet fejlődésében a zene az, mely legkésőbbben ébredt fel deimedségéből s volt idő, — pedig még nem is olyan nagyon régen volt, — midőn az országutszélien hagyott magyar dal s zene hangjait, egyedül a czimbalom hangoztatta fel ábrándos rezgéseivel, mintegy emlékeztetve a nemzetet egyik legbecsebb rejteit kincsére.

Majd jött egy hazánkban is meghonosult barna faj, Azsía messze pusztáiról, magával hozva a fékezhetlen szabadságszeretet mellett az isten szabad ege alatt való ábrándozás ösztönét is, melynek csak a méla dallamok korlátlan hullámszája lehet igazi s egyedüli tápláléka. S az elhagyott ázsiai puszták fiait találkoztak aztán a magyar puszták szabadon száguldó fiaival; dalban találkoztak lelkük a bánat és öröm kifejezésében, s oly annyira megértették egymást, hogy minden további kétes diplomáciai alkudozások nélkül, felbontatlanul megkötötték azt a zene-szellemi frigyét, mely immár több század óta fennáll a magyar nép és barna zenészek közt. S e frigy közvetítője ép a czimbalom volt, melyet e barna faj magával hozott még legprimitívbb szerkezetében. A legelő nyájak méla kolompolásába belevegyült az ábrándozó magyar juhász bánatos dala kedveséről, a virágos rétekről s a vándor madarakról. A dalra tulfogékony barna zenész pedig ellette dalait a magyar alföld s a kanyargó Tisza folyó partjai lakóinak s ha elnémult az ajk, megzendült a czimbalom s aztán tovább éltek, tovább szálltak a magyar dalok nemzedékről nemzedékre. S midőn nálunk is a lassan fejlődő civilizáció végre a vonós hangszereket is kezébe adta a magyar cigánynak, a czimbalom, mint az esti csillag a sápadt holdnak, olyan elválaszthatatlan hű kísérelője maradt a megszapordott magyar zenészi hangszercsaládnak is. Sőt több; füzere, lüktető szivverése és érdekességi központjává vált

Ha a czimbalom röviden jelzett múltjának e képét hazánkban, koronkénti fejlődési stádiumain keresztül, mai álláspontjával, de főleg a mai diszes estünnepélyen bemutatott és méltányolt alakjával, jelentőségével és kibátóságával hasonlítjuk össze, úgy érezhetjük vele szemközt magunkat, mintha kopár elhagyatott s ingoványos vidékről egyszerre tündéri kertbe lennék áthelyezve. Az egykori rozoga deszkadarabokból összetakolt s hanyagul felruházott faalkotmány ünnepi köntösbe öltözött, az utszélről a düledező esárdák pítvaraiból s a vályog kunyhókból fényes palotákba költözött, barna, érdes kezek helyett finom, patyolatos ujjak érintik egyenletesen zengő hurjait, egyik kapós és tekin élyes ágát képezi a hazai műiparnak s a művészet fölkelteinek nemesek a magyar hazában, hanem a külföld művelt köreiből is kiváló érdeklődéssel viseltetnek iránta.

S mind ezt ismét mi, és — tegyük hozzá — ki idézte elő? Az első kérdésre megfelel az a már jelzett szoros és benső viszony, mely a czimbalom és a magyar dal s zene közt kifejlődött, s továbbá a hazánkban is immár meghonosult ama magasabb műipari értelem, mely a czimbalommal is szemben érvényesült, s mely felismerte benne az eddig csak elrejtett tulajdonságokat, melyek kifejelesztve, azt a hangszeret közt szinten világpolgári színvonalra emelhetik.

Az ünnepély, melyen a megjelent diszes közönségnek alkalma nyílt egy hazai hangszergyárból kikerült s immár a kétezredik számot viselő czimbalommal megismerkedni s azt érdeme szerint méltányolni, megfelel ama második kérdésre is, hogy ki e hangszer tökéletesítője?

E férfiu az ismert udvari hangszer-gyáros Schunda Venczel József. Hosszu évek során át folytatott műipari működésének legkimagaslóbb részét épp az képezi, mely az ünnepélyre alkalmat nyújtott, t. i. hogy immár bemutathatja a hazai közönségnek a gyárból kikerült kétezredik czimbalmot, oly tökéletesített alakban, mely méltó a művelt világ művészi köreiből figyelmére és méltánylására. — A párisi és bécsi világkiállításokra az ő kiállított tökéletesített s hangfogóval ellátott czimbalmai már oly széles érdekeltséget keltettek, hogy az csak újabb s fokozottabb ösztönül szolgálhatott e kizárólagos magyar hangszernek s műipari ágának még tovább

összegekről egyszersmindkorra lemond, a lekötött összegek befizetésének kötelezettsége alól a tagokat bármily esetre való tekintettel is felmenti és a szövetségbe ezután belépő gazdáktól semmiféle kezességi összeg lekötését nem követeli.

Elvállalja ezzel az első magyar általános biztosító társaság szövetségünkért a legteljesebb anyagi felelősséget. A társaság, melynek minden kétségen felül álló anyagi és erkölcsi megbízhatóságát külön hangsúlyozni felesleges, korlátlan szavatosságot vállal káraink pontos és teljes kifizetéseért. Ha káraink megtérítésére díjbevételeink elégséges nem lenne, a társaság a mutatkozó veszteséget saját vagyonából fedezi s ezzel szemben, csupán a jövő években esetleg mutatkozó nyereségeinkből vehet magának kárpótlást.

Ez újabb, jelentőségteljes nagy előnyön kívül, mindazon előnyök is épségben maradnak, melyeket a szövetségi tagok már eddig is élveztek.

Ilyen a 20%-os díjengedmény, mely a jégszövetségi tagság egész tartamára visszavonhatatlan megadatik. Alig szükséges figyelmeztetnünk a t. gazdaközönséget, hogy e 12 évre szóló díjengedmény sokkalta értékesebb reá nézve, mint a részvénytársaságok egy-egy évre szóló díjleszállításai, melyeket bármikor újabb díjfelemelések követhetnek.

Ilyen maradandó előny a kárbecslések ama szigoruan igazságos rendszere, melyet a szövetség a bizalmi férfiak intézményének életbeléptetésével alkotott meg. E kárbecslési rendszer már az első években is kitűnő szolgáltatásokat tett a károsultaknak, a szövetségnek és az igazságnak egyaránt.

De nem folytatjuk a számos anyagi előny felsorolását, hanem végzetül komoly figyelmébe ajánljuk a t. gazdaközönségnek még azt a megbecsülhetlen erkölcsi előnyt is, mely szövetkezésünk tényében és szövetségünk virágzásában rejlik.

Szövetkezésünk pozitív jele annak, hogy az egyes kisebb erők felismerik már e hazában is az egyesülés szükségét, mert belátják, hogy együttesen hatékony tényezőkként szerepelhetnek a közgazdasági feladatok megoldásánál. Szövetségünk pedig élő példája annak, hogy egy magasabb hivatást valló s szűkebbüléségtől ment részvénytársaság nem a közönség mértéktelen kiaknázásában keresi üdvét, hanem éppen a közönség közgazdasági műveltségének s önállóságának kifejlesztésére törekszik.

Bizva ama részvénytársaságban, mely szövetségünk megalakításával a magyar gazdák érdekeinek istápolása körül újabb elévülhetlen érdemet szerzett, bizva az első év esapásaiban megedződött, megerősödött jégszövetségben, — bizafemmal fordulunk Önökhöz, t. gazdatársak, s nemcsak a jégszövetségre való tekintetből, de saját érdekekben is kérjük Önöket: lépjenek be a magyar gazdák jégbiztosítási szövetségébe!

Immár minden akadály el van hárítva, a mely eddig tán az aggodalmasabb gazdákat a szövetségtől elfordította.

Immár az, ki a szövetség tagjává leszen, minden anyagi felelősség elvállalása nélkül lesz azzá. — Az esetleges veszteség a szövetségi tagot nem illeti: az esetleges nyereség a szövetségi tagoké, — e mellett oleó díjak, becsületes kárbecslés — e néhány szó fejezi ki szövetségünk célját és lényegét.

Erős a hitünk, hogy a magyar gazdák érdekeinek

védelmében a magyar gazdák zöme és legjava velünk leszen.

Kelt Budapestén, 1888. április hó 23-án tartott nagy gyűlésünkön.

Hazafini üdvözléssel

a magyar gazdák jégbiztosítási szövetségének felügyelő és vizsgáló bizottsága:

**Gróf Jankovich László,**

elnök, valóságos belső titkos tanácsos, a Somogy megyei gazdasági egyesület elnöke.

**Melczér Gyula,**

alelnök, Borsod megye alispánja és a borsod megyei gazdasági egyesület elnöke.

**Herczeg Thurn Taxis Egon,** alelnök.

### Gönczy Pál államtitkár jubileuma.

A magyar népoktatás ünnepepült. Közoktatásügyünk egyik legderekabb vezérének, Gönczy Pálnak, e hó 6-án tartott meg a népnevelés körül kifejtett működésnek 50 éves fordulóját. A tanügyi körben már hetek óta folytak a készülődések, hogy az ünnepély méltó legyen az ő érdemeihez, kinek neve közművelődésünk újabb történetével elválaszthatatlanul össze van forrva.

Az eszményi törekvések szolgálatában oly szép időt eltöltött férfiú közérdemeihez valóban méltóan folyt is le az ünnepély. Magyarország tanítói kara s a kultura nagyszámú tisztelői vették körül, hogy leróják előtte a hála legszebb adóját, a közelismerést.

Nem emlékszünk, hogy egy polgárt, ki a közszolgálat terén szerzte érdemeit, nálunk igazabb tisztelettel tüntettek volna ki, mint éppen Gönczyt e jubileuma alkalmával. Epen ezen jellege teszi előttünk az ünnepélyt emlékeztetéssé és tanulságossá, mert azon férfiú, kit a köztisztület ily méltóságjeljesen kitüntetett, egyszerű származással, szerényen emelkedett pályáján fokról-fokra, egyedül önére, szorgalmára és kitartására támaszkodva.

Gönczy Pál munkás élete, míg egyfelől buzdító példa, másfelől mindnyájunkban egy megnyugtatót kelto tanulság, — tanulság arra, hogy a magyar nemzet közszellemében megvan a kellő demokratikus erő, hogy a tehetség magát fényes származás, nagy vagyoni előnyök nélkül is érvényesíthesse.

Nem közölhetjük az ünnepepelt férfiú élettörténetét nyomról-nyomra. Azon kálvinista tanuló, ki 1838 ban mint köbökuti tanuló kezdte meg közpályáját, az államtitkári állás eléréséig mindenesetre annyí fasisain ment keresztül az életnek, hogy azt egy vidéki lap nem kísérheti. Tény az, hogy közoktatásunk fejlődésében az utolsó 20 év alatt nincs egyetlen nagyobb jelentőséggel bíró mozzanat is, melyben neki része ne volna. Erdemei méltatásánál elég egyszerűen összehasonlítást tenni a mai és 20 év előtti állapotokra. Husz év előtt itt-ott gyenge népiskolák, néhány szegényes gimnáziumon s tetejükben egy sorvadó egyetemünk volt. Ma, hála a nemzet áldozatkészségének, van az országnak kellő számu jól felszerelt tanítóképző intézete, melyek keblükből rajoként boesátják évente a képzett, művelt magyar tanítókat, férfiakat s nőket egyaránt. Az általános tankötelezettség évről-évre fokozottabb mértékben títetett keresztül, úgy hogy alig van község az országban, melyen a rendszer iskolázás hiányoznék. Es mi a legfőbb: van intelligens, művelt magyar tanítóságunk, mely hivatása magaslatán áll, telkesedik az ügyért s tanítani tud. Vannak felső népiskolák, melyek hivatva vannak, hogy a gymnáziumba való tódulást ellensúlyozva, középosztályunk egészségesebb nevelését eszközöljék. Hogy legyen magyar iparunk s magyar szellemű kereskedő osztályunk: erről gondoskodnak a többnyire polgári iskolákkal kapcsolatos középipar- s kereskedelmi iskolák. Vannak középipariskolák, kereskedelmi akadémiák, felsőbb leányiskolák stb.

De a mit Gönczy tanügyünk s így kulturánk fejlesztése körül, mint annak egyik adminisztratív irányítója tett, az még nem minden. Gönczy nemcsak szervezte s

mályba burkolt ósapárol. — De midőn a czimbalom, a magyar nép zenei költészetével s dalvilágával szövetkeve, lassanként kezdte magára vonni az életrevaló specialitásokra irányuló közfigyelmet, s kibontakozva primitív pilluguból, immár manapság, mint ragyogó szinompájú szárnyakkal repkedő pillangó mutathatja be magát: a hangszerek hatalmas potetátja sem ignorálhatja többé tökéletesen, mert immár megjelen mellette a császárok, királyok s a legmagasabb körök termeiben s ha mással nem is, de különleges hatásaival érdekességi versenyre kel vele. A zenészeti szakkörök s főleg a minden nemzetbeli zeneköltők már ugyis fölismerték életrevalóságát ama hangszercsoportban, mely a mai nagy zenekarokat képviseli s a mióta koszorús zeneköltőnk Erkel Ferencz „Bánk bán“ dalművében megadta neki az operai hangszerezésben is a méltó s nagy hatásu polgári jogot; már csak rövid idő kérdése, hogy helyet foglaljon minden zenekarban több oly hangszer mellett, melyek akár hangszínezet, akár érzelmeftészt tekintetében legkevésbé sem állanak felette. — Midőn Erkel Ferencz a zeneköltők közt első ismerte fel a czimbalom jelentőségét a zenekarban: akkoron fia: Erkel Sándor kezelte azt legelőször művészi értelemben „Bánk bán“ operában s ezáltal beigazolta, hogy e hangszerhez a művésznek nem leereszkeudni, hanem azt magához emelni méltó. S midőn később a magyar nemzeti színházban előadott népszínművek, a magyar dalok ünnepepelt családjánya: Blaha Lujza páratlan éneke által osztatlan nemzeti elismerésben részesültek, az ő dalai kíséretéhez leginkább a czimbalom képezi azóta a szellemének megfelelő valódi háttér, mely hogy ma már elválaszthatlan a magyar népszínműtől: az ismét Erkel Ferencz egy másik fia: Erkel Gyula érdeme, ki első honosította azt meg a népszínműi zenekarban. Meg kell még itt emlékezni a czimbalom virtuozitás két legkiválóbb képviselőiről: a Pintér testvéreiről, kik nemcsak a hazában, hanem a külföldön is mindenütt osztatlan érdekeltséget keltek vele a magyar zene iránt.

Van okunk arra a reményre, hogy be fog következni az az idő, midőn a czimbalom minden zenekarban elgfoalandja megillető helyét.

fejlesztette az iskolákat, de a sikeres tanítás kellekeivel is ő látja el őket. Valósággal minden alkotására rálehelte lelkét. A tantervek, utasítások, szervezetek, mik az iskolák sikeres működését eszközölték, jóformán mind az ő tollából kerültek ki. Annak a bizottságnak, mely a miniszterium megalakulása után a szükséges tankönyvek megírására az utasításokat dolgozta ki, nemcsak elnöke, — tehát a munka irányítója volt, — hanem ő maga is irta a legkitűnőbb tankönyveket, s készítette, tervezte, szerkesztette a szükséges tanszereket s volt mindenütt uttörő. Hogy ez irányu működése mily jelentékeny szolgáltatott tanügyünknek, elég rámutatnom ama körülmenyre, hogy nincs hazánkban talán egyetlen tanintézet sem, melyben a tanítás egyik vagy másik ágában Gönczynek egyik vagy másik tanszere vagy tankönyve ne használtatnék. (M. K.)

### Hírek és vegyesek.

**Tüzoltói főparancsnok.** Folyó hó 10-én megtartott tüzoltói gyűlésen Molnár Józsefet, városunk ügyvédi karának egyik kiváló tagját, tüzoltói főparancsnoknak választották meg.

**Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminister a telek-könyvi betétek szerkesztéséről intézkedő 1886. évi XXIX. t. c. értelmében székhelyhez nem kötött tisztai állományba Malinák Aladár nagyrőcei kir. járásbírósi segédtelekkönyvezetőt áthelyezte.

**Vettük a következő gyászjelentést.** Okolicsányi Gáspár, gyermekei: Gizella férjével Ladányi Lászlóval és fiuk László, — Erzsébet férjével Vajda Andrással, — Agoston és János; — özv. Podor Agostonné szül. Abaffy Mária családjával; — Szontagh Julia férjével Both Tamással; özv. Kerepessy Ödönné szül. Szontagh Terézia; — Abaffy Erzsébet férjével Molnár Viktorral a nagyszámú rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik a felejtethetlen kedves jó gyermek a legjobb testvér, unoka, hűg, sógoró és rokon Okolicsányi Okolicsányi Annának hosszas szenvedés után folyó évi május hó 5-én, délutáni 5 órakor, életének 21-ik évében történt gyászos elhunytát. A forrón szeretett hült tetemei folyó hó 7-én, délutáni 3 órakor fognak Rábón, a róm. kath. egyház szertartásai szerint, a családi sírkertben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent miséáldozat pedig folyó hó 8-án fog ugyancsak Rábón a Mindenhatóknak bemutatni. Áldás poraira!

**Halálos esés.** Lenko Zsuzsanna nevű szobaleány folyó hó 8-án ablaktakarítás közben a főtérre levő Dapsy-féle ház első emeletéről lezuhant. A szerencsétlen leány oldalbordaín és fején szenvedett, súlyos sérülések következtében még ugyanazon napon elhunyt.

**A városkerti tekepálya pavillonja felépül.** A helybeli kaszinó választmánya május 10-én délelőtt rövid ülést tartott, melyen a városkerti tekepálya pavillonjának Soós Ferencz építész által benyújtott tervét a választmány egyhangulag elfogadta. Az új pavillon a réginél jóval nagyobb lesz s a tekéző közönségnek minden tekintetben több kényelmet nyújt. Körülbelől négyszáz forintba fog kerülni.

**Majális.** A rimaszombati magyar kir. földműves iskola ifjusága 1888. május 27-én a pusztá Kúrinzon alakuló dalegyület javára tavaszi táncmulatságot rendez. — Belépti díj személyenként 1 frt. Családjegy 2 frt. Kezdeté a szabadban délután 1/2 4 órakor, az est beáttával az intézet termeiben. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirdapilag fognak nyugtáztatni. Eikekről Tóth Pál ismert vendéglős gondoskodik. A mult évben kellemes fogadtatásban részesült a majalison a közönség, hinni lehet, hogy ez alkalommal sem fog a növendékek részéről e fogadtatás hiányt szenvedni.

**A szegedi orsz. dalverseny.** Az orsz. dalegyesület igazg. választmánya Bartay Éde elnöke alatt ülést tartott, melyen végleg döntettek a szegedi orsz. dalverseny ügyében. Pálffy szegedi polgármester és az ottani két dalegyesület elnökei kijelentették, hogy az idei árviz nem lesz semminemű hátrányos befolyással sem a dalverseny megtartására, sem a vendégek ünnepies fogadtatására. Az igazgató választmány erre határozatilag ki mondta, hogy az orsz. dalverseny Szegedén folyó évi augusztus 1. 2. 3. és 4-ik napján megtartatik. A jury szabályzat alapján egy benyújtott tervezetet elfogadtak s annak végleges megállapítására bizottságot küldtek ki. Végül elhatározták, hogy a szegedi és egyáltalán az összes dalegyesületek kívánságához képest az orsz. dalverseny díszelnökeül Tisza Lajos gróftól kérik föl s e végett küldöttség megy a grófhöz, melynek tagjai Bartay vezetése alatt id. Abrányi Koruél, Hubay Jenő és Szentirmai Elemér.

**Égő község.** E hó 6-ikán délután 4—5 óra között rémes tűz lárma riasztotta fel városunkhoz alig egy félóra jársnyira fekvő Jánosi község lakosait. — A tűz a Pálfalvára vezető úton, a falu közepe táján — állítólag vetkes gondatlanságból — egy eszűben ütött ki. 15 perc alatt lángtengerbe borítva a közeli épületeket. A lakosság kétségbeesve védekezett az egyre növekvő pusztító elem ellen, azonban eredmény nélkül mindaddig, míg meg nem jelentek a kúrinzi gazdasági intézet növendékei, kik Grasselli Miklós tanárjakkal önfeláldozó tevékenységét fejtették ki a tűz megállítás körül. A városunkból kirendelt tüzoltóság, valamint a simonyi tüzórség megjelenése, habár némileg megis nyugtatta az elesüggött lakosságot, mindazonáltal a tűz, — melyet lokalizálni csak esteli hét óra felé lehetett — gyorsan terjedt tovább, félóra alatt mintegy hét házat s majd nem kétszer ennyi eszűt és istállót hamvasztott el. A leégett házak egy része biztosítva volt ugyan, azonban a lakosság kára mégis megbecsülhetetlen. A fékezhetlen elemek — sajnos — de egy ember élet is esett áldozatul.

**Az ágost evang. egyház** egyetemes törvényszéke helyben hagyta a „Domovny Kalendar“ című pánszláv naptár szerkesztője, Szalva Károly klenóczi evangélikus tanító ügyében hozott ítéletet. A kishonti espreességi törvényszék a magyarországi evangélikus egyház egyetemes gyűlésének ama határozata alapján, a mely a magyar haza, a magyar nemzet elleni igazgatást hivatalvesztéssel büntetendő kanoni vétségnek mondotta ki. Szalva Károlyt a tanítói állásától elmozdította. A tiszai egyházkerület törvényszéke ezt az ítéletet helybenhagyta s most megerősítette ezt az ítéletet az utolsó forum is, az egyetemes egyházi törvényszék. A tiszai egyházkerülettel feillebezett ügyekre nézve az egyetemes törvényszéket a dunántúli kerület egyházi bírósága

fejlesztésére. — Midőn pedig az 1885. általános orsz. magyar iparkiallításn alkalma nyílt a művelt világ minden nemzetbeli s minden rangu látogatóinak megismerkedni az ő pedál czimbalmainak figyelmet lekötő sajátosságaival és életrevalóságával: úgy a közönség, mint a zenei szakköröknek csak egy véleménye alakult, ugyanis az, hogy e hangszer immár méltó a művészeti világpolgár-jogra. S bizonyítja ezt amaz örvendetes tény is, miszerint a czimbalom ma már nem csak hazánkban s Európában hanem a világ minden öt részében el van terjedve, hol a magyar műpar virágzását hirdeti.

A másik, nemkülönbön fontos és kiható érdeme az, hogy a czimbalom művészi kezelését és elsajátítását rendszeresen kidolgozott elméleti s gyakorlati iskola kiadásával is első tette lehetségessé, melynek megbövitett s javított kiadását hazánk nagy fiának Liszt Ferencznek ajánlotta, ki e hangszer és annak tökéletesítője iránt egész életében kiváló elismeréssel és érdeklődéssel viseltetett s minden alkalmat megragadott, hogy annak jelentőségét és jogosultságát — főleg magyar szempontból — érvényesítse. Méltó elismeréssel kell e helyen megemlékezni kiváló képzettségű zeneművésznőkről: A H a g a Gézáról is, ki nemcsak a czimbalom-iskola említett 2-ik tökéletesített kiadását rendezte sajtó alá: hanem kezeiben mintegy összpontosítva e hangszer művészi oktatását, úgy számos kiváló tanítványt képezett e hangszeren, mint alapját tevő le a czimbalom-irodalom megerteremtésének, mely ma már szintén tekintélyes és leundületes elterjedésnek örvend.

A czimbalomnak, mint mindennek a világon, a barátok s lelkesülők mellett megvannak még maupáság is ellenlábásai s kevésbé méltánylói. — Legelső sorban áll vele szemközt a hatalmas befolyásu s világeterjedésű zongora. S ennek természetos magyarozatát találjuk ama történelmi fejlődésben, mely a két hangszer közt észlelhető. A czimbalom volt szülőanyja a zongorának, mely még ma is büszkén és kicsinylőleg tekint alá egykori szerény őseire: mert míg emez több századon át elhagyatva s feledésbe süllyesztve vegetált: addig a zongora a legmagasabb színvonalára emelkedett úgy a tökölynek, mint a tekintélynek. A világot aztán meghódított deducok, mit sem akart többé tudni az ismeretlen ho-

képezze. Szalva Károly elmozdítása az első példa arra, hogy az evangélikus egyház végrehajtja 1882-diki határozatát, a melylyel véget akart vetni a papok és tanítók pánszláv üzemeknek. Mivel a kir. ügyészség elmulasztotta a „Domovy Kalendár“ szerkesztőjének esküdtsek elé állítását tót nemzetiségi körökben Salva ev. tanítónak az egyházi bíróság által való elítélését — mint a hozzánk beküldött felszólalásokból is látjuk — úgy fogták fel, mint a sajtószabadság sérelmét. „Valahányszor a nem magyar ajku polgár jogairól van szó, a törvény hatálya mindannyiszor felfüggesztetik s a nem magyar ajku honpolgár törvényen kívüli állapotba helyeztetik.“ „Az egyház saját önkormányzati ha áskörét tullepve okkupálja a sajtóbíróság, sőt a büntetőbíróság hatáskörét.“ „Mivé válik a sajtószabadság, ha az a biztosítéka, hogy sajtó után közölt gondolatai miatt senki sem vonható felelősségre más uton, mint a sajtóbíróság által, kerülő utakon mesterségesen megkísérelt.“ Igy szól a többi közt egy hozzánk beküldött cikk. Ebből kitünőleg a nemzetiségiek a sajtóügyi közvádó mulasztásából kovásolnak érvert s érdekes dolog, hogy épen azok, a kik legjobban szeretnek burkolózni az autonomia köpenyébe, a midőn az egyház autonom uton gondoskodik arról, hogy templomai s iskolái ne legyenek a nemzetellenes üzemek tárgyat, ezek most az autonomia ellen fordulnak. az önkormányzati hatáskör föllépéséről beszélnek. Ez különben nem újsg ügyezzen elemeknél. Megtették ezt már a patentális időkben is. „E.“

**A helybeli prot tanintézetek** majálisra készülnek. A napot még nem állapítottak meg, — de úgy halljuk, hogy folyó hó 23-ikát fogják a mulatság napjául kijelölni. Az összes tanintézetek által rendezett majális a mult évben is egyike volt a legsikerültebbeknek, mely körülmény kellőleg megokolja azt, hogy az idén is, együttes majális tartsanak. Közébed is lesz, melyre az aláírás iveket már kibocsátották.

**Kirándulás.** A helybeli prot. főgymn. tanulói Fábry János tanár vezetése alatt pünköszt ünnepén tanulmányi kirándulást terveznek a gömőri érzehéységbe. Meglátogatják Tiszolezot, Murányt, Dobsinát, Aggteleket. Ajánljuk e tanulságos kirándulást a szülők figyelmébe, annyival is inkább, hogy a költségek alig egy pár forintba kerülnek.

**Uj egyforintos államjegyek** fognak a folyó év második felében forgalomba hozatni. Az uj egyforintosok kisebbek lesznek az eddigiekénél, egy iv papir az eddigiekből tizenkettőt adott ki, az ujakból tizenöt készül egy ivból. Az ugynevezett rostos papir, melyet az uj jegyekhez felhasználnak, jóval erősebb az ediginél s így az uj egyforintosok nem fognak oly hamar elkallódni, mint a most forgalomba levők.

**Halálos ítélet** Az egri törvényszék halálra ítélte azt a Turesoki Józsefet, ki a télen a szőlési csárdást megölte és kirabolta.

**Idylli állapotok Rimaszombat utczáin.** Mindenfelé foly az építkezés, a nagy piac, jánosi-utca, eserenesényi és tamásfali utak szimültig vannak kövekkel és törmelékekkel. A fagyos szentek erős széllel köszöntvén be, az utcákon járónak orra, füle, szeme, szája megtelik kő- és mészporral. No de segítnek is ez állapoton alaposan azok a lazadeszkájú rázós szekerek, melyek a törmelékot szállítják kifelé. Pénteken délelőtt egy ily törmelékkel jól megrakott kocsi tetéjébe kapaszkodott egy inkarnátus forgószél s oly hatalmas porfelleget idézett elő, hogy az arramenőknek visszatartott lélekzettel kellett bevárniok, míg rajta átázolhattak. Ez idylli állapotot látva Reb Mojsze bizonyosan így átkozná meg ellenségét: „a eserenesényi oeca legyen tetüled az ödölési hely.“

**Shokások az étkezésnél.** A étkezésnél való kinálatás nálunk már nem szokásos és nem is tartozik a jó tónushoz. Nem így van azonban más népeknél s Haberland Károly erre vonatkozólag egy cikkben a többi között a következő érdekes részleteket közli: Svédországban, mikor a paraszt völegény és menyaszszony már az asztalnál ülnek, a lakoma rendezőjének a vendégeket az udvarban kell összekeresnie s gyöngéd erőszakkal kényszeríteni az asztalhoz. A grönlandiak azt hiszik, hogy nagyon szegényeknek és éheseknek tartják őket, ha hosszas kinálatás nélkül nyulnak az ételhez. Az indián étkezés előtt még akkor is teljes közönyt igyekszik mutatni, mikor olyan éhes, mint a farkas. A természet népeinél a vendégtől megkivánja az illendőség hogy a mit eléje tesznek mindent megegyen, s a német és a mi parasztjaink tudvalevőleg sértve érzik magukat, ha a vendég torkig nem lakik jól nálok. A mongolok azonban illeltenek tartják mindent, mit eléjük tesznek egészen megenni, ily furesa mongolok tudvalevőleg Németországban és nálunk is vannak, a kik azt hiszik, hogy nem illik a tényjüket egészen kiirtani. Sajátságos és a mi illemfogalmainkkal teljesen ellenkező szokás uralkodik az araboknál. A gazda ott addig kínálja a vendéget, míg ez „bár nem gyöngéd, de minden kétséget kizáró módon“ bizonyítja be, hogy torkig van. Bizonyos hang által történik ez, mely bő éves után, mint természetes hang gyakran jelentkezik s különösen az alsóbb rangu koresmákban nem épen ritka vendég. Az araboknál ez udvariassági forma számba megy, mely a vendég teljes megalégedését fejezi ki s megüszteltes a gazdára nézve. Ugyane szokás meg van Indiában is. Az abessziniai vendég azonban „disznótköz hasonló esamesgó hang által“ fejezi ki megalégedését. A szudáni ebéd után az újait szopogatja hangos esetegéssel. Más népek nagy sulyt fektetnek rá, hogy a vendég emberül hozzá lassung az italhoz. A szerb gazda nem tartja tisztességesnek vendégeit addig elbocsájtani, míg többé-kevésbé nincsenek berugva s különösen az ugynevezett karácsonyi látogatót részegítik le, a mennyire csak lehet. Ez a családra nézve a jövő év jó előjelének tartatik. Nálunk is meg van még az a tulzott vendégszeretet, hogy a gazda csak akkor van megalégedve önmagával és vendégeivel, ha sikerült ezeket „a sárnga földig“ leitatni.

## C S A R N O K.

### A sajtóhibákról.

Lapunkba szorgos figyelem mellett is sokszor értelem zavaró sajtó hibák csuszak be. Nincs lap a világon, mely sajtóhibákkal ne bővelkednék s a tévedést mi sem kerülhettük el. Nem mentegetjük magunkat, hisz megtörténik ez oly lapokkal is, melyekre naponként ezer szem vigyáz s minden cikket külön korrektor javít ki.

A „Délvidéki nemzetör.“ melynek érdemes szerkesztője városunk szülőtte, egyik számának tárczájában egy egész gyűjteményt állított össze azon sajtóhibákból, melyek legnagyobb magyar lapjaink hasábjain fordultak elő. Ime e gyűjteményből néhány:

A „Nemzet“ leghíresebb sajtóhibája az volt, mikor Szatmáry György egyszer vezérézikében agyba főbe magasztalta Tisza Kálmán politikáját s aztán így folytatta: „E fent nevezett politika . . .“, a korrektor jövöltából pedig így jelent meg: „Ez eszeveszett politika.“ Az se rosz, hogy a „Magyar Állam“ hirie között egyszer ez volt olvasható: „Rómában a Szent Péter templomban az ünnepek alkalmával a páva fog misézni.“

A „Függetlenség“-et talán a sajtóhibák ölték meg a többi közt. Mert kötségtelen, hogy sajtóhibák dolgában a „Függetlenség“ páratlanul állt hírlapjaink között. Egy-egy számában gyakran 500—700 sajtóhiba volt, ugy hogy néha az olvasás teljességgel lehetlenné vált. Ezért csak egy két példát idézek belőle. Egy népsziműnek ez volt a czime: „Két dudás egy csárdában.“ A „Függetlenség“ így hozta: „Két Judás egy zárdában.“ A czeplédi nagy napok idejében ezt akarta írni: „Egyik munkatársunk igazgatta a részenkiut csoportosuló tömegeket.“ Es ez jelent meg: Egyik muszka társunk izgatta a részegen kint csoportosult lötömegeket.“ A szerkesztő diadalát ekkép jelenté: „Hallani bolondság volt a baraczkok üvöltéseit.“ Pedig az volt a kéziratban: Hallani boldogság volt a taraczkok üvöltéseit.“

Az „Egyetértés“ közölte a mult országgyűlés előtt a budapest-ferenczvárosi képviselőválasztásról a következő tudósítást: „A Thaly- és Kemény-párt között a páczolt haresa (t. i. pártok harezsa) a legnagyobb hullámokat érte el.“ A kiállítás lázas napjaiból maradt fönn: „Megemlítjük még, mint ritkaságot, gróf Szapáry Gyula gyönyörű tetemeit, melyek még nincsenek teljesen kihizlalva.“ Természetesen a tudósító a gróf teheneit akarta megdíesérni.

Általános derűtséget keltett a napilapok eme távirata: „Az olasz Commerciale di Milano bank helyiségeit ma éjjel feltörték és onnan 3 876,000 libát ellopták.“ Persze lirát loptak, nem libát!

Mikszáth Kálmán egyik karezzolatában olvastam, hogy: „a király pörös zsiros kabátban jelent meg a vadászaton.“ Persze hogy vörös esikos kabát volt az!

Egy bálitüdosítésből „A terem fényesen volt díszítve, a plafonokról függő 4 suszter hintett ragyogást az alatt nyüzsgő tömegre.“ Sajtóhiba csinált a suszterből susztert.

## Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

427/1888. sz.

### Pályázat.

A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszék területéhez tartozó nagy-rözei kir. járásbírósnágnál áthelyezés folytán üresedésbe jött, évi 600 frt fizetés és 100 forint lakbérrel javadalmazott II-od osztályu segédtelek-könyvvezetői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat, szakképzettségüket, nyelvismereteiket, jelenlegi alkalmaztatásukat és a telekkönyvi vizsga letételét igazoló okmányokkal felszerelt, sajátkezűleg irt folyamodványukat ezen hirdetésménynek a hivatalos lapban harmadszori megjelenésétől számított két (2) hét alatt, a közszolgálatban állók illető hivatalfőnökök útján, hozzám annyival inkább nyujtsák be, mert a nem szabályszerű uton, vagy elkésve érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Kelt Rimaszombatban, 1888. május hó 7 én.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Felölös szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

## Magán-hirdetések.

### Lakváltoztatás.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, miszerint

### gazdasági gépjavitó-műhelyem

mely eddig a Jánosi-utcában volt, folyó évi május hó 1-étől a Tamásfali-utcában levő Vitális-féle házban van elhelyezve.

Ajánlom szolgálatkészségemet mindenféle gépek javítására, nemkülönbön gözgépeknél új tüszekrények, esővezékek és új csőfalaknak legpontosabb és gyors elkészítését jótállás mellett, a legjutányosabb áron.

A n. é. közönség szives rendelményeit kérve, maradtam teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1888. máj. 1.

SOJKA JÁNOS.

## Hirdetmény.

1059. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. ifjabb Csótó Peterné végrehajthatónak Csótó József és János végrehajtás szenvedő elleni 100 frt tökéletelés és járulékaí iránti végrehajtás ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Iványi község határában fekvő az iványi 56. sz. jtkönyvben foglalt 1/6 urb. telek külsőségéből és urb. legelő illetményből Csótó Józsefet illető egy harmad részére 130 frt s az iványi 112. sz. jtkönyvben foglalt Csótó József, Csótó Józsefné,

Batto Mária, Szarvas Pál s neje Balyo Borbála, Csótó Apollónia, Julianna és kiskoru Csótó Ignác nevén álló 357/e. hrsz. az árverést 340 trtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi június hó 7 ik napján délelőtt 10 órakor Iványi községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis és pedig az iványi 56. sz. jtkönyvi birtok után 13 frt, iványi 112. sz. jtkönyvi birtok után 34 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 17C. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1888. évi febr. hó 24. napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Hänrich, kir. tszéki bíró.

## Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, miszerint Rimaszombatban, eserenesényi-utca 18. szám alatt Burszky Sámuel ur házában

### fűszer-, festék-, anyag-kereskedést, kő- és faszén raktárat

nyitottam, azon reményben, hogya külföld nagyobb városáiban szerzett tanulmányaim és tapasztalataim alkalmat nyujtanak a n. é. közönség igényeit a legfokozottabb mérvben is kielégíthetni és pontos kiszolgálat s jutányos árain által becses pártfogásukat és megalégedésüket ki is érdemelni.

A n. é. közönség szives jóindulatába ajánlva magamat, maradtam

teljes fiztellettel

ZAWADZKI EDE,

kereskedő.

## Tanulóul

alólírott rimaszombati ezukrászdájában egy 13—14 éves, jó erkölcsű, becsületes iju azonnal felfogadtatik. A feltételek megíudhatók ugyanott.

Ez alkalommal van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a valódi

### J. Prunier & Comp.-féle

**COGNAC**

egyedül csak nálam kapható. — A cognac valódiságát igazoló iratok betekintés végett bárkinek felmutattatnak.

Miskolczy István,

3—3

műezukrász.

## Hirdetmény.

135. sz. Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi 60. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbírósnágnak 1095. számu végzése által Bielitz S. és társa javára Fischer Lajos ellen 18 frt 90 kr. tökéletelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 1177 frta becsült házi butorok, bolti cikkek, követelések stb. ből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 1263. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis alperes líkéri lakásán leendő eszközésére 1888. évi május hó 24-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi 60 t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi 60. t. cz. 108. §-ában megállapított felvételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Rimaszombatban, 1888. május hó 8. napján. Draskovich kir. bírósági végrehajtó.

## Üzlethely-változtatás.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint a főtéren levő

### férfi és női cipőraktáramat

építkezés miatt — eddigi helyéről — a szemben felállított fa-bódéba helyeztem el. — Itt, mint eddig, ugy ezentul is

nagy választékban, mindenféle kész férfi-, női- és gyermekecipők, valamint esizmak jutányos áron kaphatók. Rendelmények és javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rimaszombat, 1888. május 3.

Tisztelettel

KOVÁCS ZSIGMOND.

2—3

# Vásári jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint a vásáron át **Rimaszombatban** a „Három Rózsa“ vendéglővel szemben felállított **fabódében** a legújabb divatu és kítunó izléssel készült mindenféle őszi-tavaszi női- és gyermek-felöltők, csipke- és gyöngymantillók, kabátkák, porköpnyegek, mindenféle kész női ruhák stb. stb., a legnagyobb választékban jutányos áron kaphatók.

**FRANKL R.**

Budapestről, Károly-körut.

A névre kérem különösen figyelni.

## Tudomásul!

A ratkói „Király-fürdő“ az 1888-ik évi idényre **május hó 10-én** ünnepélyesen megnyit, mely alkalomhoz a fürdőt pártoló nagyérdemű közönség tagjai — tisztelettel meghívattak

**Kral András**

fürdőtulajdonos által.

## Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint **Rimaszombatban**, főtéren, az Ethey-házban folyó évi május hó 1-én

**LISZT-, FÜSZER-, CSEMEGE-**

**VEGYESÁRÚ-KERESKEDÉST**

nyitandók, azon reményben, hogy nagybátyám **Weisz Károly** ur helybeli jóhírű üzletében 17 éven át szerzett tapasztalataim alkalmat nyújtanak a n. é. közönség igényeit a legfokozottabb mérvben is kielégíthetni és pontos kiszolgálat s jutányos árain által becses pártfogásukat és megelégedésüket ki is érdemelni.

A n. é. közönség szives jóindulatába ajánlva magamat, maradtam

teljes tisztelettel

3-3

**Heksch Jakab.**

## HAAS SALAMON

ÜVEG- ÉS PORCELLÁN-RAKTÁRA  
Rimaszombat, főtér.

Van szerencsém Rimaszombat város és vidékének mélyen tisztelt közönségét kiértésíteni, miszerint a szolid alapokon nyugvó és nyolcz év óta saját nevem alatt álló

**üveg- és porcellán kereskedésben**

az árúk igen összehalmozódtak, minek folytán azoknak árait 20-25%-al leszállítottam. — Ennek folytán a legújabb színezetű porcellán-tányérok, a melyeknek ára eddig 18-20 kr. volt, mátol fogva **14-16 kr.** lesz; — ugyszintén az összes fűvott, öntött, sodrott, csi-szolt és táblaüvegeimnek az árait is lejjebb szállítottam.

**Lámpaüvegek:** 1 darab 3 kr., 6 darab 15 kr.

Végül nem mulasztom el a n. é. közönség figyelmét felhívni, hogy **mindenféle épületi üvegelések, valamint képek bekeretezése** a legjutányosabban eszközöltetnek.

Magamat a mélyen tisztelt közönség figyelmébe ajánlva — maradtam

Rimaszombat, 1888. április 25.

teljes tisztelettel

3-3

**HAAS SALAMON.**

## Hirdetmény.

478. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Nagy József** végrehajtónak **Ferencz József** és **Benedek** végrehajtást szenvedő elleni 34 frt 50 kr. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Czákó község határában fekvő a czákói 12. sztkönyvben foglalt  $\frac{1}{6}$  urb. telekből **Ferencz József** és **Benedek**ket illető két harmad részére 648 frt és a czákói 60. sztkönyvben foglalt  $\frac{1}{8}$  urbéri telekből **Ferencz Józsefet** és **Benedek**ket illető két harmad részére az árverést 450 frtban ezennel megállapított kiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi június hó 13-ik napján délelőtti 10 órakor Czákó községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog ak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a czákói 12. sztkönyvi birtokra 64 frt 80 krt, a czákói 60. sztkönyvi birtokra 45 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírba a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1888. évi január hó 24. én. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

**Hánrich, kir. tszéki bíró.**

## Bormérés megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy **Rimaszombatban: belső rózsá-utca, Fehérváry-féle házban** — a esendőr-laktanya közelében — folyó **május hó 1-én** egy díszesen berendezett

## bormérést

nyitottam, hol a legjobb ízű és **saját kezelésű boraimmal** fogok t. vendégemnek szolgálni; azonfelül **izletes meleg vagy hideg étkek** a nap bármely szakában jutányos árért — pontos kiszolgálat mellett — mindig kapható lesz.

Törekvésem — mint eddig, úgy ezután is — mindig oda fog irányulni, hogy t. vendégeim megelégedését minden tekintetben kiérdemljem.

A n. é. közönség pártfogását kérve, maradtam

Rimaszombatban, 1888. május 1-én.  
kiváló tisztelettel

2-3

**TÓTH PÁL.**

## Hirdetmény.

Gondnokság alatt álló **Bónis Lajos** tulajdonát képező, Gömörmegyébe kebelzett **Zádorfala és Felső-Szuhla (Szuha-fő)** községekhez tartozó **Latránfala és Petőháza** pusztai birtokai a **Latránfali pusztán f. évi június hó 4-ének d. e. 9 órájára** ezennel kiüzött határnapon 1888. évi november hó 1-jétől számított 6 egymásután következő évekre, nyilvános árverésen haszonbérbe fognak együttesen kiadatni; mely helyre és időre bérleni szándékozók ezennel meghívattak.

A mostani bérösszeg 1400 frtot tesz. Árverezni szándékozók 250 frt bánatpénzt letenni és a bérösszegeket negyedévenként előre fizetni kötelesek. — A bérlet egyéb föltételei alólirottnál addig is meg tudhatók.

Rimaszombatban, 1888. május 4.

1-3

**Marton János,**

t. tiszti ügyész, mint Bónis Lajos árvaszékieg kinevezett gondnoka.

# HERCZ ZSIGMOND

GAZDASÁGI GÉPGYÁRA, KAZÁNMEHELYE ÉS VASÖNTÖDÉJE.

**CLAYTON & SHUTTLEWORTH ANGOL GÉPGYÁR KÉPVISELŐJE**

**MISKOCZON.**

Ajánlom a legjobbaknak elismert, és munkaképesség tekintetében is felülmulhatlan

**Clayton & Shuttleworth-féle fa-, szén- és szalmafűtésű**

**LOCOMOBILOKAT**

a legújabb szerkezetű és **fontos újításokkal** ellátott

**gőzcséplőkkel**

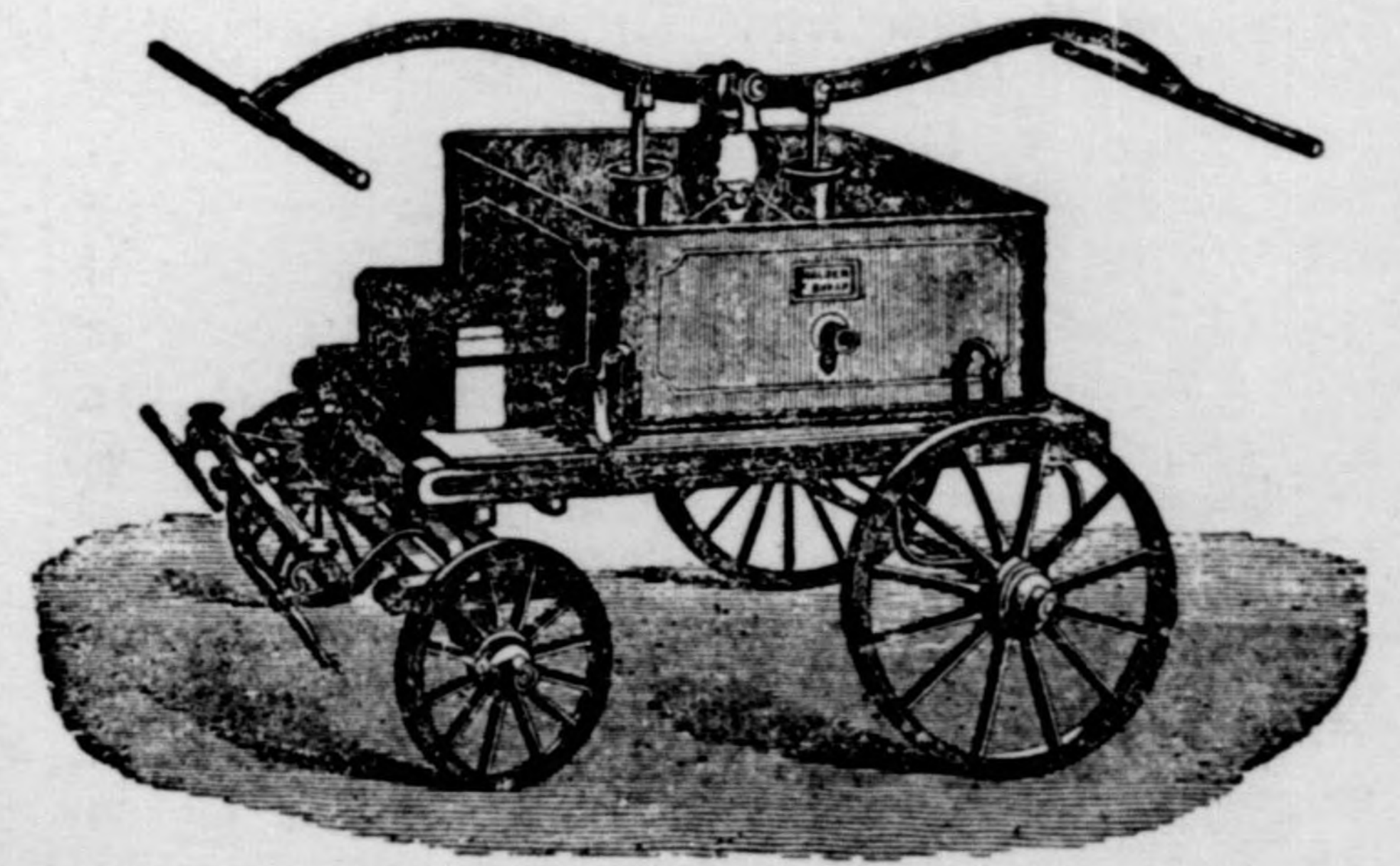
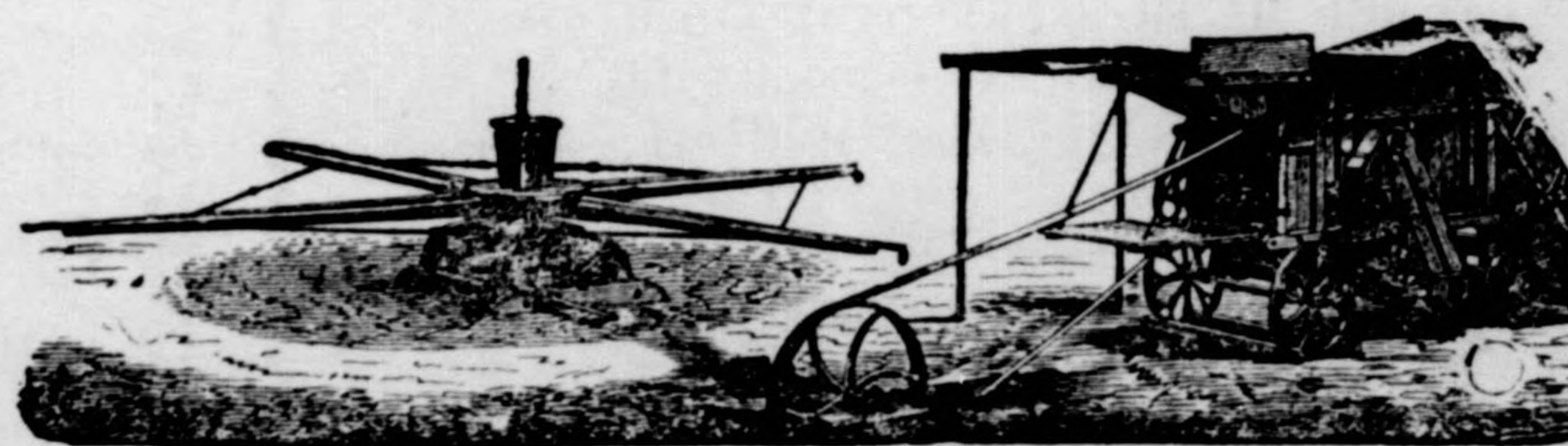
melyeknél minden magvesztés a cséplésnél lehetetlenné van téve.

Mindenféle szeges rendszerű **CLAYTON & SHUTTLEWORTH-féle** fekvő vagy kerekre szerelt

**járgány-cséplőkészletek**



1. 2 és 4 ló általi hajtásra, legjobb kivitelben, jótállással a gépek munkaképessége iránt és 3 évi lefizetésre a legjutányosabb árban.



Raktáron vannak továbbá járgányok, rosták, konkolyozók, feckendők, mindennemű **gép-tartalékrészek**, cséplőfogak, perselyek, tengelyek.

**Cséplőgép és mozdonyjavítások leggyorsabban teljesítettnek.**

A gépek tatarozásához szükségeltető géprészek u. m. **dobsinek**, fessmérők, sípok, tömlők, perselyek, azonkívül **valódi olasz gépolaj**, zsákok, **takaróponyvák**, körfűrészek mindig nagy választékban azonnal kaphatók.

**Alkalmi vételekül ajánlok:**

1 drb 2 járatu új kettős malmot kövekkel . . . . . frt 975	1 drb használt, jó állapotban levő 8-as cséplőgarnitúra . . . . . frt 2750	1 drb Marshall-féle cséplő 8-as . . . . . frt 1200
1 drb 8 járatu kevésbé használt malmot, kövekkel . . . . . frt 750	1 drb használt, jó állapotban levő 2 $\frac{1}{2}$ lóerejű „ . . . . . frt 1600	1 drb függélyes 2 $\frac{1}{2}$ lóerejű locomobil, cséplővel . . . . . frt 1350
1 drb kevésbé használt olajsajtót 4 oszlopos . . . . . frt 200	1 csaknem egészen új 4 lóerejű 1 éves cséplőgarnitúra . . . . . frt 2700	1 drb 3 $\frac{1}{2}$ lóerejű garnitúra . . . . . frt 1650
1 drb kevésbé használt gőzfűlesztő . . . . . frt 220	1 használt de kítunó 10 lóerejű cséplőgarnitúra . . . . . frt 2900	1 drb csaknem új Vidats-féle cservágó . . . . . frt 150
1 drb 12 lóerejű Locomobil, Robey-féle . . . . . frt 1800	3 drb Ganz-féle sima örlőszék, drbja . . . . . frt 320	